

Forankring av Ungdomsbedrift i samfunnsfag

Kompetansemål etter:

- ✓ Vg1 – studieforbereidende utdanningsprogram
- ✓ Vg2 – yrkesfaglige utdanningsprogram

Læreplan i samfunnsfag	Hvordan bruke UB i samfunnsfag
Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:	Konkrete arbeidsoppgaver som eleven jobber med i UBen:
Utforskaren	<i>I dette hovedområdet er det muligheter for knytte læreplanmålene opp mot elevenes UB. Tipsene som står under er ideer på temaer som kan benyttes</i>
<ul style="list-style-type: none"> • formulere ei aktuell samfunnsfagleg problemstilling og skrive ein drøftande tekst ved å bruke fagomgrep, variert kjeldetilfang og kjeldetilvisingar 	<ul style="list-style-type: none"> • diskutere demokrati/offentlighetslover/Brønnøysund
<ul style="list-style-type: none"> • utforske aktuelle lokale, nasjonale eller globale problem og drøfte ulike løysingsforslag munnleg og skriftleg med presis bruk av fagomgrep 	<ul style="list-style-type: none"> • bruke ulike samfunnsrelaterte utfordringer som grunnlag for idemyldring(sosialt entreprenørskap)
<ul style="list-style-type: none"> • bruke varierte digitale søkjestrategiar for å finne og samanlikne informasjon som beskriv problemstillingar frå ulike synsvinklar, og vurdere formålet og relevansen til kjeldene 	<ul style="list-style-type: none"> • bruke søkemotorer/kildekritikk knyttet til virksomhetsplan
<ul style="list-style-type: none"> • bruke samanfallande og motstridande informasjon frå statistikk til å drøfte ei samfunnsfagleg problemstilling 	<ul style="list-style-type: none"> • finne statistikk knyttet til samfunnsrelaterte utfordringer – se læreplanmål over • drøfte arbeidsmarkedsstatistikk i forhold til bedriftsetablering og historisk utvikling i din bransje
<ul style="list-style-type: none"> • drøfte samfunnsfaglege tema i digitale diskusjonsforum og vurdere eigne forståingar i lys av andre sine innlegg 	<ul style="list-style-type: none"> • synleggjøre egen forretningside i sosiale medier
Individ, samfunn og kultur	<i>I dette hovedområdet er det muligheter for knytte læreplanmålene opp mot elevenes UB. Tipsene som står under er ideer på temaer som kan benyttes</i>
<ul style="list-style-type: none"> • definere sentrale omgrep knytte til sosialisering og bruke dei til å undersøkje og diskutere trekk ved sosialiseringa av ungdom i Noreg 	
<ul style="list-style-type: none"> • gjere greie for rettane ein har som forbrukar, og diskutere forbrukarens etiske ansvar 	<ul style="list-style-type: none"> • knytte dette til salg av eget produkt i UBen

	<ul style="list-style-type: none"> • beskrive kjøpers rettigheter i ulik dokumentasjon – salg over disk, netthandel, postordre
<ul style="list-style-type: none"> • rekne ut inntekter, setje opp budsjett for eit hushald og vurdere korleis livssituasjon, sparing og låneopptak påverkar personleg økonomi 	<ul style="list-style-type: none"> • styrke forståelsen for budsjett og regnskap i forhold til personlig økonomi gjennom å sette opp budsjett og føre regnskap for UBen
<ul style="list-style-type: none"> • analysere omfanget av ulike former for kriminalitet og overgrep og drøfte korleis slike handlingar kan førebyggjast, og korleis rettsstaten fungerer 	<ul style="list-style-type: none"> • drøfte konsekvenser av svart arbeid gjerne med utgangspunkt i UBen eller bransjen UBen tilhører
<ul style="list-style-type: none"> • definere omgrepet kultur og gje døme på korleis kultur, kjønnsroller og familie- og samlivsformer varierer frå stad til stad og endrar seg over tid 	
<ul style="list-style-type: none"> • beskrive trekk ved samisk kultur i dag og reflektere over kva det vil seie å vere urfolk 	<ul style="list-style-type: none"> • kartlegge forretningsideer knyttet til samisk kultur
<ul style="list-style-type: none"> • diskutere korleis religiøs, etnisk og kulturell variasjon skaper moglegheiter og utfordringar 	<ul style="list-style-type: none"> • reflektere over hvordan religion, kultur, bransjer/næringer kan påvirke ideutvikling, salg og markedsføring • skaffe seg erfaring hvis UBen importerer eller eksporterer varer
<ul style="list-style-type: none"> • drøfte årsaker til at fordommar, rasisme og diskriminering oppstår og kva tiltak som kan motverke dette 	<ul style="list-style-type: none"> • analysere ulike bransjer/næringer i forhold til diskriminering, hvilke tiltak kan gjennomføres
Arbeids- og næringsliv	
<ul style="list-style-type: none"> • finne informasjon om ulike yrke og diskutere moglegheiter og utfordringar på arbeidsmarknaden i dag 	<ul style="list-style-type: none"> • få innsikt i ulike yrker gjennom møte med mentor, leverandør og andre samarbeidspartnere • erfare gjennom å inneha ulike stillinger i UBen
<ul style="list-style-type: none"> • reflektere over verdien av å ha eit arbeid og kva som kjenneteiknar eit godt arbeidsmiljø 	<ul style="list-style-type: none"> • reflektere over eget arbeidsmiljø/arbeidsmiljøet i UBen og erfare kjennetegn på et godt arbeidsmiljø
<ul style="list-style-type: none"> • gjere greie for årsaker til arbeidsløyse og drøfte måtar ho kan reduserast på 	<ul style="list-style-type: none"> • knytte forskning på konsekvenser av å ha vært med på UB mot arbeidsløshet
<ul style="list-style-type: none"> • diskutere etiske problemstillingar i arbeidslivet 	<ul style="list-style-type: none"> • vurdere samfunnsansvar, visjon og verdier knyttet til egen UB
<ul style="list-style-type: none"> • gjere greie for arbeidstakar- og arbeidsgjevarorganisasjonane og deira plass i arbeidslivet og for faktorar som bestemmer lønns- og arbeidsvilkår 	<ul style="list-style-type: none"> • utarbeide ansettelseskontrakter og stillingsbeskrivelser for alle ansatte i UBen • kjenne til og erfare forskjellen på å være arbeidsgiver og arbeidstaker
<ul style="list-style-type: none"> • vurdere moglegheiter for og utfordringar ved å etablere ei bedrift og trekkje ut hovudlinene i ein resultat- og balanserekneskap 	<ul style="list-style-type: none"> • gjennomføre idemyldring knyttet til muligheter for bedriftsetablering • registrere UBen i Brønnøysund, vurdere finansieringsmuligheter

	<ul style="list-style-type: none"> føre regnskap/regnskapskurs, få oversikt over eiendeler, andelskapital, inntekter og kostnader knyttet til egen UB
<ul style="list-style-type: none"> drøfte verdien av likestilling og konsekvensar av ein kjønnsdelt arbeidsmarknad 	
Politikk og demokrati	
<ul style="list-style-type: none"> utforske og diskutere korleis ein kan vere med i og påverke det politiske systemet gjennom å bruke ulike kanalar for påverknad 	<ul style="list-style-type: none"> få egne erfaringer med demokratiske prosesser i arbeidet med UBen
<ul style="list-style-type: none"> gjere greie for ulike utfordringar for demokratiet, mellom anna representasjon frå urfolk og minoritetar 	<ul style="list-style-type: none"> få egne erfaringer med demokratiske prosesser i arbeidet med UBen
<ul style="list-style-type: none"> diskutere korleis makt og innverknad kan variere på grunnlag av etnisitet og sosioøkonomiske forhold 	
<ul style="list-style-type: none"> diskutere samanhengar mellom styreform, rettsstat og menneskerettar 	
<ul style="list-style-type: none"> gjere greie for styreforma og dei viktigaste politiske styringsorgana i Noreg, både norske og samiske, og drøfte fleirtalsdemokratiet 	
<ul style="list-style-type: none"> analysere grunnleggjande skilnader mellom dei politiske partia i Noreg 	<ul style="list-style-type: none"> kartlegge og vurdere partienes ulike meninger om gründerskap/etablering, verdiskapning og økonomiske rammebetingelser
<ul style="list-style-type: none"> gjere greie for sentrale kjenneteikn ved den økonomiske politikken i Noreg 	<ul style="list-style-type: none"> se læreplanmål over
<ul style="list-style-type: none"> diskutere hovudprinsippa for den norske velferdsstaten og dei utfordringane han står overfor 	<ul style="list-style-type: none"> knytte diskusjon mot bedriftsetablering og bedrifters rammevilkår vurdere konsekvenser av treparts samarbeidet
<ul style="list-style-type: none"> diskutere omgrepa økonomisk vekst, levestandard, livskvalitet og berekraftig utvikling og forholdet mellom dei 	
Internasjonale forhold	
<ul style="list-style-type: none"> definere omgrepet makt og gje døme på korleis makt blir brukt i verdssamfunnet 	
<ul style="list-style-type: none"> definere omgrepet globalisering og vurdere ulike konsekvensar av globalisering 	<ul style="list-style-type: none"> få erfaringer med Enterprise without Borders gjennom å samarbeid med UB'er i andre land
<ul style="list-style-type: none"> gjere greie for EUs mål og styringsorgan og diskutere Noregs forhold til EU 	
<ul style="list-style-type: none"> finne døme på ulike typar konflikttar og menneskerettsbrot og drøfte kva FN og andre internasjonale aktørar kan gjere 	

<ul style="list-style-type: none">• gjere greie for ulike forklaringar på kvifor det finst fattige og rike land, og diskutere tiltak for å redusere fattigdommen i verda	
<ul style="list-style-type: none">• diskutere kjenneteikn på og årsaker til terrorisme	